

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Tyholttunet barnehage
J.H.L. Vogts vei 3

N-7052 TRONDHEIM

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
17/12041/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
12.06.2017

Tyholttunet barnehage - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte 24.05.17 tilsyn ved Tyholttunet barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas fysiske miljø med hovedvekt på faktorer som påvirker inneklime (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Tyholttunet barnehager har etablert et internkontrollsystem etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v., som også omfatter inneklime og renhold. Barnehagen jobber systematisk med barnas miljø, og internkontrollsystemet synes å tilfredsstillende krav satt i forskriften.

Befaringen avdekket mangelfull ventilasjon av et leke/oppholdsrom.
Det ble ved tilsynet avdekket ett avvik og gitt to merknader.

Avvik 1 Rom for lek på avdeling Henrik (rom 144) har ikke tilfredsstillende ventilasjon.

Vi vurderer at det påpekte avviket ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for retting av avvik

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 15. september 2017** på at avviket er rettet.

Merknader:

Merknad 1 Det bør kontrolleres at vanntemperatur på alle vannkraner tilgjengelig for barn er innstilt på maksimalt 38°C

Merknad 2: Det bør gjennomføres ny radonmåling på kjøkkenet førstkommende vinter for å avdekke eventuelle behov for videre oppfølging.

2. Beskrivelse av Tyholttunet barnehage

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Tyholttunet er en privat barnehage som eies av SINTEF-barnehagene Prestegårdsjordet og Tyholttunet SA. Barnehagen hadde ved tilsynsbesøket 3 avdelinger med 14 barn fra 1-6 år pr. avdeling.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedfokus på §13 Rengjøring og vedlikehold og §19 Inneklima og luftkvalitet, samt internkontrollrutiner for å ivareta disse forholdene.

Følgende forhold er vurdert ved tilsynet:

- Inneklima ved barnehagen, om det er registrert klager på inneklima og hvordan disse er behandlet
- Om inneklima er kartlagt ved målinger eller andre typer undersøkelser
- Om det er etablert rutiner i internkontrollsystemet for å sikre et godt inneklima og håndtering av eventuelle klager/problemer
- Type ventilasjonssystem og driftsrutiner
- Radonnivå
- Om det foreligger renholdsplan og det kan dokumenteres at denne følges
- Om renholdet oppleves som tilfredsstillende av brukerne
- Vedlikeholdsplan
- Fysiske forhold med betydning for inneklima, renhold og vedlikehold

Videre i denne rapporten vil vi omtale de forhold som barnehagen må følge opp.

Tilsynet ble gjennomført ved gransking av dokumenter, møte med relevante aktører, samt en befaringsavtale av lokalene.

Dokumentgrunnlag:

- Plan for vedlikehold og tiltak for bygg og uteområde
- Renholdsplan
- Rutinebeskrivelse og sjekklister inneklima, uteområde m.m.
- Oversikt over meldte avvik knyttet til inneklima og renhold
- Resultat fra radonmålinger gjennomført 2015 og 2016
- Barnehagens internkontrollsystem presentert via PBL Mentor, inkludert diverse rutinebeskrivelser og sjekklister

Deltakere ved tilsynet

Toril R. Johansen, daglig leder Tyholttunet barnehage

Ida Solheim, verneombud og HMS-ansvarlig, Tyholttunet barnehage

Thea Berg Lauvsnes, rådgiver, Miljøenheten

Elin G. Aunet, rådgiver, Miljøenheten

3.1. Inneklima

Avvik 1: Rom for lek på avdeling Henrik (rom 144) har ikke tilfredsstillende ventilasjon.
Det må etableres avtrekk eller mulighet for overstrømming av bruktluft til naborom med avtrekk.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 19 Inneklima og luftkvalitet.

Merknad 1: Det bør gjennomføres ny radonmåling på kjøkken førstkommende vinter for å avdekke eventuelle behov for videre oppfølging.

Observasjon

Ved tilsynet la barnehagen fram rutiner for vedlikehold av bygningens og drift av ventilasjonsanlegget. Det gjennomføres regelmessige vernerunder/sjekkrunder for inneklima blant personalet og i lokalene. Dette er implementert i barnehagens internkontrollsystem.

Barnehagen er utstyrt med ventilasjonsanlegg med tilførsel av friskluft i oppholdsrom og avtrekk via toaletter/stellerom og hovedrom på hver avdeling. Ved de mindre leke- og oppholdsrommene er avtrekk av bruktluft løst via overstrømningsrist til tiliggende hovedrom med avtrekk, eventuelt overstrømming av luft via spalter i/under dør.

På lite lekerom på avdeling Henrik (rom 144) mangler denne overstrømningsmuligheten. Det er kun friskluftsventil i dette rommet. Døra mot naborom er tett, og det er ikke etablert overstrømningsrist e.l.

Radon:

Det ble målt radonnivåer i barnehagen utført med sporfilm (trinn 1-radonmålinger) i 2015. Det ble målt i til sammen 13 rom. Resultatet fra 12 av disse målingene lå godt under tiltaksgrensa på 100 Bq/m³. På kjøkken viste resultat fra sporfilm målinger 516 Bq/m³.

Det ble gjennomført trinn 2-målinger i dette rommet med elektronisk måleinstrument i november 2016. Trinn 2-målingen viste at radonkonsentrasjonene var lave i brukstiden, men da måleverdien fra trinn 1-målingen med sporfilm (Rn trinn 1) er mer enn to ganger større enn verdien fra trinn 2 (Rn trinn 2, måleperiode) oppfyller ikke målinger krav i [Måleprosedyre for radon i skoler og barnehager fra Statens strålevern](#).

Vurdering

Godt luftskifte i lokalene forutsetter tilstrekkelig tilførsel av friskluft i oppholdsrom og avtrekk av brukt luft. Ved mangel på tilfredsstillende avtrekk vil luftskifte i oppholdsrom sannsynligvis ikke være tilfredsstillende.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. og veilederen "Miljø og helse i barnehagen" stiller krav til tilfredsstillende inneklima og luftkvalitet, jfr § 19 .

Dårlig inneklima kan føre til: tretthet, konsentrasjonsvansker, hodepine, hudplager og irritasjon i øyne, nese og hals. Allergi og overfølsomhet kan forverres ved dårlig innemiljø.

Radon:

Kjøkkenet der det er målt høyt radonnivå benyttes noe av barna, men er ikke en del av det ordinære leke- og oppholdsarealet. Vår anbefaling er at det gjennomføres nye radonmålinger med sporfilm (trinn 1-måling) i dette rommet førstkommende vinter (i perioden mellom midten av oktober til midten av april), eventuelt nye oppfølgende trinn 2-målinger for å avdekke eventuelle behov for videre oppfølging.

3.2. Sikkerhet

Merknad 2 Det bør kontrolleres at vanntemperatur på alle vannkraner tilgjengelig for barn er innstilt på maksimalt 38 °C

Observasjon og vurdering.

Ved tilsynet observerte vi at det var etablert skåldesikring på vannkraner, enten via sperre i selve armaturet eller via sperre på hendler på kjøkkenkraner. Stikkprøve på vannkran på avdelingskjøkken ga indikasjoner på at vanntemperaturen var noe over 38°C, uten at dette ble kontrollmålt. Barnehagen bør kontrollmåle at alle vannkraner tilgjengelige for barn er innstilt på maksimalt 38°C.

3.3 Rengjøring og vedlikehold

Det er utarbeidet renholdsplan for barnehagen, som omfatter daglig og periodisk renhold og hovedrengjøring. Lokalene framsto ved tilsynet som godt utformet og tilrettelagt for renhold.

Barnehagen har plan for vedlikehold og tiltak for bygg og uteområde, som er behandlet i barnehagens styre. Barnehagens fremsto ved tilsynet som tilfredsstillende vedlikeholdt.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder, "Miljø og helse i skolen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Førhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt.

TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten

Vår referanse
17/12041

Vår dato
12.06.2017

(jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi: Trondheim kommune, Fagenhet for oppvekst og utdanning